

УДК 658:012

Ленько Василь

Lenko Basil

Тернопільський національний економічний університет

**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОРІЄНТАЦІЇ**

**EUROPEAN EXPERIENCE OF VOCATIONAL ORIENTATION
ORGANIZATION**

Досвід розвинених країн світу свідчить, що основною умовою економічного зростання є реалізація людського потенціалу, яка безпосередньо проявляється у ефективній зайнятості, передумовою якої є правильний вибір професії ще у підлітковому віці. Якісна освіта, низький рівень безробіття і високий рівень життя населення є основними показниками ефективної профорієнтаційної роботи.

Вимоги сучасного виробництва до рівня професійної підготовки кадрів актуалізують проблеми професійної орієнтації. Так, у Республіці Білорусь система профорієнтації молоді включає дві складові – державну і суспільну, які діють на загальнодержавному та територіальному рівнях. Вона розпочинається ще у початкових класах і триває до моменту працевлаштування; характерним для даного процесу є активне залучення роботодавців [3, с. 152].

Профорієнтаційна робота в Польщі здійснюється за такими напрямками: професійне консультування для молоді (компетенція Міністерства національної освіти); професійне консультування безробітних (компетенція Загальнодержавної установи праці, яка підпорядковується Міністерству праці і соціальної політики). Реформа освіти в Польщі передбачає наявність у кожній школі консультанта з профорієнтації [3, с. 153].

Заслуговує на увагу досвід роботи Центру інформації і консультування, який створений в Чехії. Центр безкоштовно надає широкий спектр інформаційних та консультативних послуг, від профорієнтаційної роботи в початковій школі до планування кар'єри, вибору професії, перепідготовки. Розробка та реалізація профорієнтаційних заходів базується на тріаді «учні – батьки – школа». Учні повинні отримати інформацію про професії, ринок праці, батьки – забезпечити підтримку, школа – надати консультування [3, с. 154].

Профорієнтаційне управління в Хорватії базується на формуванні партнерських взаємовідносин в галузях початкової, середньої та вищої освіти, зайнятості, соціальної інтеграції та приватного сектору.

Для Німеччини характерною рисою є проведення профорієнтації в загальноосвітніх навчальних закладах усіх федеральних земель, яка є окремим або інтегрованим предметом. Німецька система професійної освіти (так звана подвійна система) поєднує теоретичну і практичну професійну підготовку. Здобувачі професійної освіти проходять три роки навчання в школі і на робочому місці у відповідності з обраною професією або в спеціалізованому професійно-технічному училищі. Подвійною системою освіти в Німеччині займаються також соціальні партнери: роботодавці, представники Торгово-промислової палати і палати ремесел [3, с. 155].

У Великій Британії управлінням профорієнтацією належить до компетенції Міністерства освіти і науки та Міністерства з питань зайнятості населення [2, с. 58].

В економічно розвинених країнах управління профорієнтацією засноване на створенні організаційних структур та широкої мережі профорієнтаційних служб з належним фінансовим, кадровим, матеріально-технічним і науково-методичним забезпеченням. Управління вибором професії здійснюється на основі системного підходу: профорієнтація і

працевлаштування є єдиною системою, яка охоплює профінформацію, профконсультацію, профвідбір, первинне працевлаштування та профадаптацію. Складовою цієї системи є і освіта, пов'язана з кожним етапом профорієнтаційної діяльності. Організаційно-управлінські структури профорієнтації в зарубіжних країнах розрізняються за ступенем централізації.

Перелік посилань:

1. Вискребенцева М. В. Професійна підготовка молоді в країнах далекого зарубіжжя: Німеччина, США, Японія, Велика Британія. /М. В. Вискребенцева //Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 2013. Вип. № 30 (83). С. 109-116.
2. Кожан О. К. Професійна орієнтація : навч. посібник /О. К. Кожан. – К.:КНЕУ, 2009. – 214 с.
3. Уличний І. Європейський досвід профорієнтаційної роботи /І. Уличний //Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – Вип. № 140. – С. 151-156.